

Pregó de les festes de la Misteriosa Llum 2010

CLIMENT FORNER

Col·lecció “Pregons institucionals”
Número 21, febrer de 2010

Edita: Ajuntament de Manresa

Impressió: Inom SA

Maquetació: graphikus, estudi de disseny gràfic

Dipòsit Legal: B-7242-2010

El pregó

**Pregó de les festes de la Misteriosa Llum
a càrrec de Climent Forner, sacerdot i poeta
19 febrer de 2010**

Autoritats

Comissió de Festes de la Misteriosa Llum

Compatriotes manresans

Déu vos guard! Gràcies per haver-me convidat a celebrar les festes de la Llum: en plena nit de nits, tot un miracle de joia i d'esperança. ¿Sóc a Manresa, sóc a casa, d'on mai no he partit, o bé hi retorno talment un fill pròdig? No sabeu com desitjaria que aquest meu pregó d'avui servís, d'una vegada per sempre, per a reconciliar-me amb Manresa, la ciutat on vaig néixer. Sí, perquè més d'una vegada m'he hagut de sentir que sóc un renegat o un mentider quan afirmo, en frase inventada per mossèn Ballarín, i que faig meva, d'exacta com la trobo per contradictòria o paradoxal que sembli, que "vaig néixer a Manresa, però sóc fill de Berga." Atestant una cosa, no nego l'altra, tal com veureu si em sé explicar prou bé. ¿Com voleu que negui haver nascut a la Ciutat de la Llum, si justament la santa mare que m'engendrà, m'hi va donar a doble llum, la de la vida i la de la fe? Ara, és clar, ella era berguedana a tot ser-ho, la dona més berguedana que mai hi deu haver hagut, i jo només vaig córrer pels vostres carrers els primers vuit anys i mig de la meva vida; la resta, a Berga, la Ciutat de la Patum (amb les incursions temporals a Solsona, Bellpuig, Tàrraga i Castellar de n'Hug), i els més de cinquanta anys que entre Navàs i Viver i Serrateix visc a cavall del Bages i del Berguedà. No sols la Lola de ca la Guillema era berguedana; també ho era el meu avi patern, Pau Forner Rovira, fill de Serrateix, d'on a les darreres dècades del segle XIX va baixar a Manresa a fer de cambrer a l'Estació del Nord; es va casar amb una manresana, Candelària Serra Banquells, de cal Jan Pastor "pobre"; funda després la Fonda del Comerç al carrer Urgell, on ara hi ha el Centre Excursionista del Bages; té sis fills, un d'ells el meu pare, Josep, que es casa amb la meva mare de Berga; la Fonda

va malament, la tanquen, se'n van a viure al carrer Puigterrà de Baix on vinguérem al món la meva germana Anita i jo; el pare treballa a la Maquinària Industrial, i la mare, així que pot obre una merceria al carrer Caritat, que dóna a la carretera de Vic, just al costat de la Fàbrica Trapé i davant per davant de cal Roqueta, on neixen la Mª Queralt (que es marceix als tretze mesos, quan jo tenia quatre anys) i el Pau, l'altre germà encara vivent, gràcies a Déu, juntament amb l'Anita. I què passa? Doncs que un mes abans d'esclatar la guerra, el juny del 1936, ens en tornem tots plegats cap a Berga (encara em veig com un paquet més entre paquets, dintre aquell camió que ens hi transportava): l'oncle Ramon Escobet Vigo ha inaugurat una fàbrica d'agulles de cap, "El Pino", i decideix tancar la botiga que ofereix a la meva mare; ella que de petita ja n'havia portat els comptes al costat de l'àvia Guillema i l'havia regentada fins a l'hora d'esposar-se, se n'hi torna més contenta que un gínjol. Però ve la guerra, la postguerra, i aquell llarguíssim etcètera de mai no acabar.

Perdoneu-me que hagi parlat tant de mi i dels meus; tanmateix, m'ha semblat que calia aquest resum biogràfic per a explicar una mica la meva doble identitat manresano-berguedana. Sens dubte que Berga i el Berguedà, amb Queralt, la Patum, el Pi de les Tres Branques, Castellar de n'Hug, el Pedraforca, han centrat i concentrat la major part de la meva producció literària fins a convertir-se en el meu microcosmos gràcies al qual he esdevingut ciutadà del món; però Manresa i el Bages en general no n'han pas restat al marge, al contrari. Intentaré de demostrar-vos-ho citant i comentant breument alguns poemes meus que hi fan referència explícita o implícita. Per cert, em va agradar que en el número de la revista SERRA D'OR del proppassat desembre el comentarista Llorenç Capdevila i Roure em reconegués com a literat manresà al costat d'alguns bons amics meus com mossèn Josep Junyent, Francesc Blancher, Gabriel Mora i Arana i Josep Tomàs Cabot, tots de la mateixa generació. De sempre, des de joves, que ja me n'havia considerat també, i molt que li agraeixo, el bon amic i professor jubilat Ignasi Bajona.

I tampoc no és aquest, que consti, el primer pregó que engego de les "nostres" festes de la Llum: fa 39 anys, concretament el dia 13 de febrer del 1971, que Ràdio Manresa ja m'hi va convidar. Llavors, durant el fosc franquisme, aquests anuncis festius no es devien haver institucionalitzat encara, i menys en català.

Com sigui, aquell discurs d'aleshores m'ha ajudat a preparar el d'avui,

completant-lo i actualitzant-lo naturalment. El dividiré en dues parts: I-Presència de Manresa en la meva poesia. II-Les festes de la Misteriosa Llum.

I

El primer record que en conservo és de quan jo tenia quatre anys, trist, molt trist, per cert; l'evoco en el poema FLORDENEU (que vaig escriure l'any 1946), dedicat a la meva germaneta Mª Queralt:

Mori? La veig com s'eleva
dins un paisatge nevat.
No fou pas mort la mort seva,
fou presa d'un somni alat.

Al turó dels tretze mesos
s'embriagà tant de neu
que amb tot de borralls per besos
em diu adéu sense adéu.

Cofre d'or, el meu cor tanca
el més tendre del records:
la caixa blanca, tan blanca,
i tan bru l'enterramorts!

Quan se'm torna lluita el viure
amb el seu punt agredolç,
ella nimba d'un somriure
immortal la meva pols.

L quan llençols de basarda
m'entenebren el mirar,
em diu l'àngel de la guarda
a cau d'orella:--Germà!

Ara que he parlat d'una nena, deixeu-me dir que la Maria Lluïsa, aquella noia "de nom suavísim de flor" que anys més tard m'inspiraria LA PLAÇA DEL FORN com si m'hagués endut amb mi cap a Berga aquell primer amor infantívol, era manresana, concretament de la barriada dels Dolors,

filla d'una dona que venia a casa a fer feines.

Un altre record de la meva primera edat, per bé que molt borrós, més imaginari que real, és el de l'avi Pau:

~~El meu avi-al-cel-sia~~
~~volia que fos músic~~
~~tant sí com no, tan poc~~
~~filharmònic com sóc.~~

~~(Resta per sempre una ombra~~
~~supremament amable~~
~~i un bigoti de pam~~
~~damunt dels meus dos anys.)~~

~~Ja em veig amb la guitarra~~
~~a sota el braç en festes~~
~~majors, o en un molt "in"~~
~~concurs televisiu!~~

~~Qui sap si em donaria~~
~~més que no pas fer versos,~~
~~poeta de secà,~~
~~i fer de capellà.~~

Més versets, gargotejats ja fa temps, però inèdits fins no fa gaire com els anteriors, adreçats al mateix avi:

~~El rellotge que l'avi~~
~~va deixar-me en herència~~
~~-tota la seva herència-~~
~~s'ha avariat.~~

~~El nét ara es pregunta~~
~~com és que visqui encara~~
~~si s'ha acabat la corda~~
~~a quaranta anys.~~

~~Era un senyor rellotge~~
~~de butxaca, de plata~~

